

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 20 lutego 2026 r.

Poz. 1091

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.45.2026

Lublin, dnia 19 lutego 2026 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXVII/171/26 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Biłgoraj za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, w części obejmującej § 1 uchwały w brzmieniu: „*oraz kandydatów na strażaków ratowników*”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXVII/171/26 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 29 stycznia 2026 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Biłgoraj za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, w części obejmującej § 1 uchwały w brzmieniu: „*oraz kandydatów na strażaków ratowników*”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXVII/171/26 została doręczona organowi nadzoru w dniu 2 lutego 2026 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m. in. art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 244, ze zm.).

W myśl art. 15 tej ustawy - w obecnie obowiązującym brzmieniu – strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny (ust. 1).

Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych (art. 15 ust. 1a).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę

wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Obecne brzmienie art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych zostało nadane art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1560) zmieniającej m.in. ustawę o ochotniczych strażach pożarnych z dniem 8 września 2023 r.

Bezspornie uchwała podejmowana przez radę gminy na podstawie upoważnienia ustawowego, przyznanego w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, stanowi akt prawa miejscowego, a w konsekwencji odnoszą się do niej i muszą być spełnione wymogi obowiązujące dla tej kategorii aktów prawnych.

W myśl § 1 przedmiotowej uchwały, ustala się ekwiwalent pieniężny dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych oraz *kandydatów na strażaków ratowników* za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, w wysokości:

- 1) 30,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej,
- 2) 15,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, Gminę lub inne uprawnione podmioty,
- 3) 5,00 zł za każdą rozpoczętą godzinę udziału w szkoleniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, Gminę lub inne uprawnione podmioty.

Z przyjętej przez Radę regulacji wynika zatem, że zarówno strażak ratownik OSP, jak i kandydat na strażaka ratownika OSP, otrzymywać będzie ekwiwalent pieniężny za uczestnictwo w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja jest sprzeczna z art. 15 ust. 1 i 1a ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Z przytoczonych przepisów wynika, że ekwiwalent pieniężny, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia otrzymuje strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Z kolei w odniesieniu do kandydata na strażaka ratownika OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, dopuszczalne jest aby otrzymywał ekwiwalent pieniężny jedynie za udział w szkoleniu podstawowym - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Nadmienić przy tym trzeba, że jest to zadanie fakultatywne, bowiem ustawodawca uzależnia je od posiadanych przez gminę środków finansowych (por. G. Krawiec, Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych. Komentarz. Wyd. 1, 2023, art. 15).

Wskazać w tym miejscu należy, że ustawodawca rozróżnia strażaka ratownika od kandydata na strażaka ratownika, co wynika z art. 8 i art. 9 ust. 2 ustawy. Tym samym rozróżnił też sposób ustalania ekwiwalentu pieniężnego dla tych podmiotów.

Jak stanowi art. 8 ustawy, do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest uprawniony strażak OSP, który:

- 1) ukończył lat 18, a nie ukończył 65 lat,
- 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2,
- 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych,
- 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych - zwany dalej "strażakiem ratownikiem OSP".

Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy, kandydatem na strażaka ratownika OSP jest strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Z powyższego wynika zatem, że postanowienie § 1 przedmiotowej uchwały ustalające wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla kandydatów na strażaków ratowników OSP za udział w działaniu ratowniczym,

akcji ratowniczej lub ćwiczeniu, wykracza poza zakres delegacji ustawowej zawartej w art. 15 ust. 2 w zw. z ust. 1 i 1a ustawy.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt II SA/Bk 553/24 przyjął, że: *"Nieprawidłowo określono, że ekwiwalent pieniężny przysługuje dla kandydatów na strażaków ratowników uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach. Z przepisu art. 15 ust. 1a pkt 1 w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 1 u.o.s.p wynika wprost, że kandydatem na strażaka ratownika OSP jest strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Zatem rada gminy w sposób nieuprawniony zawarła w uchwale zapis o możliwości przyznania ekwiwalentu dla kandydatów na strażaków ratowników OSP za udział w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych lub ćwiczeniach."*

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XXVII/171/26, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Biłgoraj
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Biłgoraj